

Elternbrief Niederländisch

Hoe leert mijn kind **2** talen,
Duits en de gezinstaal?

Tekst: Dr. Michaela Ulich
Illustraties: Silvia Hüsler
Vertaling: Irene Sikkema-Suurland

**Staatsinstitut für Frühpädagogik – IFP
München**

Gefördert mit Mitteln des Bundesministeriums des Innern
und des Bayerischen Staatsministeriums für Arbeit und Sozialordnung,
Familie und Frauen

Lieve ouders,

Misschien vraagt u zich soms af:

“Hoe leert mijn kind Duits?” of

“Kan mijn kind van kleins af aan twee talen leren?” of

“Zal mijn kind zich later goed kunnen uitdrukken, bijv. op school?”

Deze vragen kunnen ouders bezighouden. Met deze vragen hebben zich ook al veel pedagogen en wetenschappers beziggehouden.

We willen u graag wat informatie en tips geven.

Wat hebben kinderen nodig om zich op taalgebied goed te ontwikkelen?

- **Kinderen kunnen goed verschillende talen leren**

Wanneer uw kind met twee verschillende talen opgroeit, bijvoorbeeld thuis de ene taal en op school Duits, dan is dit een grote kans voor de toekomst van uw kind.

Onderzoek toont aan: *Kinderen kunnen van kleins af aan goed twee (of zelfs drie) talen leren, wanneer ze deze talen regelmatig aangeboden krijgen.*

Wanneer de vader en de moeder verschillende talen spreken, kan ieder zijn eigen taal met het kind spreken; dat kunnen kinderen makkelijk aan. Belangrijk is wel, met name voor jonge kinderen, dat er duidelijke “taalregels” in de familie worden afgesproken. Het kind kan dan een bepaalde taal aan een vaste persoon verbinden. Het weet: “mama praat zo, papa praat zo, tijdens het eten praten we zo.....”.

- **De kleuterschool als kans voor het kind**

Op de kleuterschool leert uw kind Duits en vele andere dingen die voor de ontwikkeling van de taal – en later voor school – belangrijk zijn. Daardoor biedt de kleuterschool uw kind goede kansen en is het belangrijk dat uw kind vanaf driejarige leeftijd regelmatig een kleuterschool bezoekt. Zo heeft het, tot het naar school moet, genoeg tijd om de Duitse taal te leren. *De leerkrachten stimuleren de taal doelgericht met spelletjes, liedjes en rijmpjes, gesprekken, boeken en verhalen.*

In het begin, wanneer uw kind nog niet zo goed Duits spreekt, zal het op de kleuterschool misschien vrienden zoeken die thuis dezelfde taal spreken als uw kind. Dat zal uw kind helpen zich op de kleuterschool thuis te voelen en te wennen. In de loop van de tijd zal het ook Duitse vrienden maken.

- **Welke taal spreekt u met uw kind?**

Ouders krijgen vaak het advies: “U kunt het beste Duits met uw kind praten, dan heeft uw kind het later op school makkelijker”. Dit advies is verkeerd. *Gebruik de taal waarin u spontaan en natuurlijk spreekt en die u het beste beheerst – meestal is dat de moedertaal.* In deze taal kent u de meeste woorden en weet u hoe de zinnen “gebouwd” worden. *Zo krijgt uw kind een goede basis*, die helpt bij het leren van andere talen, zoals Duits. Het duurt een aantal jaren voor een kind een taal goed beheerst – dat geldt zowel voor de eerste taal van het kind, als voor alle volgende talen.

Bij sommige kinderen zijn er fases waarin het kind maar één taal wil spreken, bijvoorbeeld alleen Duits. Dan antwoorden ze in het Duits, ook wanneer de ouders in

de familietaal spreken. Zulke fases zijn heel normaal. Wanneer u zelf consequent de familietaal blijft spreken en uw kind ook bij andere gelegenheden deze taal hoort, gaat deze kennis niet verloren en leert het kind verder. Het zal deze taal vanzelf weer gaan spreken.

- **Wat kunt u binnen uw gezin voor de taalontwikkeling van uw kind doen?**

Het alledaagse leven binnen het gezin is belangrijk voor de taalontwikkeling. Hier leren de kinderen namelijk hun eerste taal. Welke concrete mogelijkheden zijn er in het gezin om kinderen in hun taalontwikkeling te stimuleren?

- **Plezier in praten en vertellen**

Taal kun je niet echt trainen; kinderen leren dit spelenderwijs door te luisteren en zelf te praten, elke dag opnieuw. Bijvoorbeeld tijdens spelen, het lezen/bekijken van een boek, tijdens de maaltijden, tijdens gesprekken met de mensen die ze liefhebben.

Dagelijkse gesprekken zijn voor kinderen zeer belangrijk; vertel uw kind over uw werk, over de grootouders, over wat u vandaag heeft beleefd. En wanneer het kind bijvoorbeeld tijdens het koken toekijkt, dan vertelt u uw kind wat er vandaag allemaal in de pan gaat. Wees blij wanneer uw kind veel vragen stelt en veel vertelt, over leuke en minder leuke dingen, over wat er vandaag in de kleuterschool is gebeurd, enz. *Tijdens het vertellen leert het kind zich steeds beter uit te drukken en zijn ideeën en wensen met woorden te vertellen.*

Kinderen leren het beste wanneer ze zich veilig voelen en geen angst hebben om fouten te maken. Soms bedenken kinderen fantasiewoorden; ze spelen met de taal, daar hebben ze lol in en het is goed voor de taalontwikkeling. Het is niet goed voor de taalontwikkeling een kind te verbeteren wanneer het iets "fout" zegt. Kinderen die vaak verbeterd worden verliezen soms het plezier in praten en vertellen.

Er zijn bezigheden waarbij kinderen veel leren en hun taalvaardigheden bijzonder goed kunnen ontwikkelen. Dit is voornamelijk het geval bij voorlezen, verhalen vertellen, samen boeken lezen/bekijken, versjes opzeggen en bij het zingen van liedjes.

- **Samen een boekje bekijken**

Wanneer ouders met hun kind vaak – het liefste elke dag – een boekje bekijken/lezen, is dit zeer goed voor de taalontwikkeling. Wanneer u met uw kind het boek in uw moedertaal bekijkt, leert het kind daarbij veel dingen die het in alle talen verder helpt en die later op school belangrijk zijn. Dat hebben vele onderzoeken aangetoond. Misschien hebben oudere broers/zussen, een tante of een opa ook tijd om eens voor te lezen.

Bij het bekijken van een boek is het belangrijk:

- dat het kind er plezier aan beleeft, maar ook de volwassene (wanneer volwassenen te veel vragen stellen, heeft het kind al snel geen zin meer)
- dat het kind veel over de plaatjes en het verhaal vertellen kan; lles wat het te binnen schiet

Wanneer u thuis geen boeken in uw moedertaal heeft en u in de bibliotheek geen boeken in deze taal lenen kunt, is er toch een mogelijkheid om met uw kind in uw eigen taal te lezen. Er zijn genoeg boeken met weinig tekst. Thuis kunt u deze boeken met uw kind bekijken en in uw eigen taal vertellen. Misschien kunt u samen met uw kind een verhaal bij de plaatjes bedenken. Uw kind kan ook vanuit de kleuterschool een boek meenemen en u in het Duits “voorlezen”. In de bibliotheek zijn ook boeken verkrijgbaar die in twee talen geschreven zijn. Spreekt u zelf goed Duits, dan kunt u afwisselen: de ene keer in het Duits voorlezen, de andere keer in het Nederlands. Kinderen hebben vaak een lievelingsboek. Dat willen ze steeds opnieuw bekijken. Ook dat is heel belangrijk door de herhalingen krijgen ze een steeds beter gevoel voor de taal.

➤ **Verhalen vertellen**

Kinderen houden van verhalen. Kinderen die vaak verhalen horen, ontwikkelen daarbij de taal. *Ze leren verhalen te begrijpen en zelf te vertellen. Dat is later op school heel belangrijk.* Het kunnen verhalen van gebeurtenissen zijn, sprookjes, verhalen uit uw eigen kindertijd; alles waaraan u en uw kind plezier beleven. En een verhaaltje voor het slapen gaan is altijd goed...

Ook liedjes zingen, vingerspeltjes of rijmpjes opzeggen zijn voor de ontwikkeling van de taalvaardigheden zeer belangrijk, en uw kind beleeft er veel plezier aan. Kent u nog kinderliedjes of versjes van vroeger??

➤ **Televisie kijken is niet genoeg**

Tijdens het televisie kijken, concentreren kinderen zich vooral op de beelden, en niet op dat wat gezegd wordt. *En meestal kijken ze in stilte. De televisie is daarom voor de taalontwikkeling niet bijzonder geschikt.* Kinderen leren meer wanneer ze bijvoorbeeld een CD met een sprookje of avontuur beluisteren, of wanneer u ze een verhaaltje voorleest voor het slapen gaan. En wanneer het kind televisie kijkt, is het belangrijk dat u met uw kind over het programma praat.

➤ **Met twee talen leven – Kinderen hebben voorbeelden nodig**

Ouders zijn een belangrijk voorbeeld voor kinderen. *Veel kinderen zien dat hun ouders veel moeite doen om goed Duits te leren; ze vragen bijvoorbeeld aan hun kind hoe iets in het Duits heet, of ze volgen een taal cursus. Dat helpt de kinderen.* Ze worden dan zelf ook nieuwsgierig en willen ook Duits leren. Kinderen merken ook of hun ouders *de eigen moedertaal koesteren* en of ze tweetaligheid belangrijk vinden.

Taal is een schat.....

Wanneer uw kind twee talen spreekt en zich later goed uiten kan, is dat een schat die uw kind in het leven en in zijn beroep verder helpen kan. Een schat die niemand hem meer afnemen kan.

Wij wensen u en uw kind veel geluk, plezier en succes bij deze uitdaging.